

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
مرکز ملی فضای مجازی

عفتضای
مجازی

گزارش سریع ۲

تریستان هریس و فناوری‌های انسانی

تریستان هریس و فناوری های انسانی

گزارش سریع (۲)

شهریور ماه ۱۳۹۸

تهیه شده در: پژوهشگاه مرکز ملی فضای مجازی - گروه مطالعات فرهنگی و اجتماعی

تهیه کننده: سید رضا حسینی

ناظر علمی: امیررضا باقرپور شیرازی

نشانی: تهران، میدان آرژانتین، خیابان بیهقی، نبش خیابان ۱۶ غربی، پلاک ۲۰، کدپستی ۱۵۱۵۶۷۴۳۱۱

<http://www.majazi.ir>

شماره تماس: ۸۶۱۲۱۰۶۱

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز ملی فضای مجازی است و استفاده از مطالب آن صرفاً با ذکر مأخذ بلامانع است.

گزارش سریع که با عنوان Rapid Report شناخته می شود، نوعی گزارش کوتاه است که صرفاً برای اطلاع کلی از موضوع یا پدیده ای خاص در بازه زمانی محدود تهیه می شود. هدف عمده چنین گزارش هایی، ایجاد تصویری اجمالی برای آشنایی ابتدایی سیاست گذاران و برنامه ریزان در موضوعات مورد علاقه آنان است.

چکیده

مسائل و مشکلات اجتماعی ناشی از پیشرفت و توسعه فناوری‌های نوین، در جهان امروز، بر هیچ‌کس پوشیده نیست. وابستگی بیش از حد انسان‌ها به مظاهر نوظهور پیشرفت و فناوری، تبعات ناخوشایند تازه‌ای چون اعتیاد به اینترنت، افت استانداردهای سلامت روانی، انتشار اخبار جعلی، افزایش قطب‌بندی و رادیکالیسم و ایجاد امکان تأثیرگذاری سیاسی بر افکار عمومی جوامع را در پی داشته است. در طول سال‌های اخیر، بسیاری از کارشناسان و متخصصان حوزه فناوری با اشاره به خطرات تداوم این روند، نسبت به شیوه توسعه فناوری‌های جدید، ابراز نگرانی کرده و در پی تغییر الگوهای مشکل‌ساز برآمده‌اند. در این نوشتار کوتاه، به معرفی یکی از مشهورترین و سرسخت‌ترین منتقدان الگوی فعلی توسعه فناوری‌های جدید خواهیم پرداخت و راهکارهای وی را برای برون‌رفت از وضعیت کنونی بررسی می‌کنیم.

واژگان کلیدی: فناوری‌های نوین، تریستان هریس، مرکز فناوری انسانی، رسانه‌های اجتماعی، بازنگری روند توسعه فناوری

فهرست مطالب

- ۱..... تریستان هریس کیست؟
- ۲..... مرکز فناوری انسانی؛ گام نخست در تحول الگوی توسعه فناوری
- ۲..... نقطه قوت هریس؛ مشکلات محسوس ناشی از رشد فناوری
- ۳..... هریس در مجلس سنای آمریکا
- ۱۱..... منابع

تریستان هریس کیست؟

تریستان هریس^۱، مدیر و بنیان‌گذار مرکز غیرانتفاعی فناوری انسانی^۲ است. وی سابقه فعالیت در شرکت گوگل را به عنوان اخلاق‌شناس طراحی در کارنامه دارد. وی که فارغ‌التحصیل رشته علوم کامپیوتر از دانشگاه استنفورد آمریکا است، فعالیت شغلی خود را به عنوان کارآموز از شرکت اپل آغاز کرد و سپس به آزمایشگاه فناوری‌های اقناع بی‌جی فاگ^۳ پیوست. هریس در طول دوران فعالیت خود، حوزه روانشناسی تغییر رفتار را برای مطالعه و پژوهش برگزید و در پروژه ساخت نسخه اولیه اپلیکیشن اینستاگرام مشارکت کرد. وی در ادامه اقدام به تأسیس یک جستجوگر استارت‌آپی سریع موسوم به اپچر^۴ کرد و پس از فروختن استارت‌آپ خود به گوگل، در سال ۲۰۱۱ همکاری خود را با این شرکت بزرگ آغاز کرد. وی در سال ۲۰۱۳ با کمک تعدادی از همکاران خود اقدام به تنظیم گزارشی موسوم به «فراخوانی برای به حداقل رساندن حواس‌پرتی و احترام به توجه کاربران»^۵ منتشر ساخت. او با ارائه این طرح پیشنهاد داد که شرکت‌های بزرگی چون گوگل، اپل و فیسبوک باید تلاش کنند تا میزان استفاده کاربران از تلفن همراه را کاهش داده و از شیوع اعتیاد به اینترنت جلوگیری کنند. تریستان هریس در سال ۲۰۱۵ از گوگل خارج شد و بر شکل‌دهی جنبشی تازه موسوم به «خوب وقت صرف کردن»^۶ تمرکز کرد. وی با آغاز این پویش امیدوار بود که بتواند ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی را در شرکت‌های فناوری تقویت کند. وی معتقد است که فناوری عاملی است که می‌تواند ذهن مردم را تحت تأثیر قرار دهد و آزادی انتخاب را از آن‌ها سلب کند. نشریه آتلانتیک در شماره نوامبر ۲۰۱۶ خود از هریس به عنوان «وجدان دره سیلیکون» یاد کرد. وی برای تبیین ایده خود مبنی بر تأثیر مخرب رایانه‌ها و فناوری بر ذهن مردم از عبارت «تنزل انسان»^۷ استفاده می‌کند.

¹ Tristan Harris

² Center for Humane Technology

³ B. J. Fogg's Persuasive Technology Lab

⁴ Aapture

⁵ A Call to Minimize Distraction & Respect Users' Attention

⁶ Time Well Spent

⁷ human downgrading

مرکز فناوری انسانی؛ گام نخست در تحول الگوی توسعه فناوری

نخستین جرقه‌های تأسیس یک نهاد غیرانتفاعی موسوم به «مرکز فناوری انسانی» در سال ۲۰۱۳ همزمان با فعالیت هریس در شرکت گوگل پدیدار شد. وی از سال ۲۰۱۳ بحث در مورد الزام کاهش تأثیرپذیری عموم مردم از فضای مجازی را مطرح کرده بود. با پایان یافتن انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶ آمریکا و مطرح شدن اتهامات متعدد علیه روسیه در مورد دخالت در روند این انتخابات از طریق تأثیرگذاری بر افکار عمومی در فضای مجازی، بسیاری از کارشناسان و متخصصان با هریس هم‌نظر و هم‌راستا شدند. مرکز یاد شده سرانجام در سال ۲۰۱۸ و با حمایت جامعه‌ای قدرتمند و رو به رشد از کارشناسان و رهبران حوزه فناوری به صورت رسمی تأسیس شد. این مرکز که یک نهاد مستقل به شمار می‌رود، با هدف تغییر مسیر جوامع مدرن در حرکت به سوی توسعه فناوری و اصلاح نگرش متخصصان این حوزه در مورد نحوه ساخت و ماهیت محصولات فناورانه شکل گرفته است. بر اساس ادعای مطرح‌شده در اساسنامه این مؤسسه، فعالان حاضر در مرکز فناوری انسانی به دنبال طراحی مجدد فرایندهای فناورانه در راستای رسیدن به حداکثر تطابق با ارزش‌های بشری هستند.

نقطه قوت هریس؛ مشکلات محسوس ناشی از رشد فناوری

فعالیت رسانه‌های اجتماعی به عنوان یکی از مصادیق اصلی فناوری‌های امروزی به شمار می‌رود. بسترهای رایگانی چون فیسبوک، توییتر و یوتیوب از افزایش زمان استفاده کاربران خود سود می‌برند. با افزایش بازدید و حضور کاربران، قیمت تبلیغات افزایش یافته و سود شرکت بالا می‌رود. بنابراین، شرکت‌های این‌چنینی بیش از آن که به مسائلی چون کاهش اعتیاد مردم به اینترنت و حفظ حریم شخصی آن‌ها اهمیت دهند، در پی افزایش بیش از پیش این حضور هستند. این در حالی است که رابطه میان کاربران و شبکه‌های اجتماعی به هیچ عنوان ماهیتی دو سویه ندارد. هریس معتقد است که رسانه‌های اجتماعی مانند یک انگل، انرژی و داده‌های شخصی افراد را می‌گیرند و در عوض، اضطراب و بی‌ثباتی را به کاربرانشان می‌دهند. روند یادشده تا جایی پیش رفته است که امروزه می‌توان ادعا کرد، رسانه‌های اجتماعی بیش از دولت‌ها در مورد مردم،

اطلاعات در اختیار دارند. یائل آیزنستات^۱ یکی از اعضای ارشد آژانس مرکزی اطلاعات آمریکا، سیا، در مورد صحت این ادعا می‌گوید: «فیسبوک، شما را بهتر از سازمان سیا می‌شناسد».

هریس در مجلس سنای آمریکا

هریس حدود دو ماه پیش در تاریخ ۲۵ ژوئن امسال از سوی کمیته تجارت سنای آمریکا جهت سخنرانی در جلسه استماع به این نهاد دعوت شد. وی در طول این جلسه به شرح رویکرد اقتصادی رسانه‌های اجتماعی مطرح چون گوگل، فیسبوک و یوتیوب پرداخت. مشروح سخنرانی وی در این جلسه به شرح زیر است:

«هر آنچه در این جلسه مطرح می‌شود برای من بسیار ناراحت‌کننده است، زیرا وقوع آن نه بر اساس تصادف بلکه کاملاً برنامه‌ریزی شده است؛ زیرا مدل کسب و کار در این حوزه، مشغول‌نگه‌داشتن مداوم مردم است. به عبارت دیگر، این سخنرانی در مورد فناوری اقناعی است. اقناع یکی از مصادیق قدرت نامتقارن نامرئی به شمار می‌رود. من در کودکی یک شعبده باز بودم. شعبده به شما می‌آموزد که می‌توانید بدون این که دیگران متوجه شوند از قدرت نامتوازن برخوردار باشید. یعنی هنگامی که به طرف مقابل فرصت انتخاب یک کارت از میان کارت‌های متعدد را می‌دهید از قبل می‌دانید که کدام کارت انتخاب می‌شود و نتیجه چه خواهد شد. آنچه ما اکنون در برابر فناوری‌های جدید تجربه می‌کنیم نیز دقیقاً افزایش نفوذ قدرت پنهانی است که با نقاب ارتباط آزاد و برابر به ما عرضه می‌شود. حال به بررسی علت وقوع این اتفاق می‌پردازیم. شرکت‌های فناوری در رقابت برای جلب توجه بیشتر کاربران باید بیش از پیش، خشن و بی‌رحم باشند. من عنوان «مسابقه ساقه مغز^۲» را بر روی این رقابت گذاشته‌ام. این فرایند با تکنیک‌هایی مثل تازه‌شدن مداوم محتوای نمایش داده شده برای کاربر آغاز می‌شود. این امکان به کاربر اجازه می‌دهد که با پایین کشیدن صفحه اصلی شبکه اجتماعی خود به محتوایی کاملاً تازه دسترسی یابد. چنین الگویی، عملکرد و نتایجی مشابه استفاده از دستگاه‌های شانس در قمارخانه‌ها را دارد. از مثال‌های دیگر این الگو در رسانه‌های اجتماعی می‌توان به پُرشدن مداوم صفحه اخبار اشاره کرد. اگر شما لیوانی پُر از آب در دست داشته باشید که به صورت مداوم در حال پُرشدن

¹ Yael Eisenstat

² Brainstem

باشد، متوجه میزان آبی که آشامیده‌اید، نمی‌شوید و نوشیدن را متوقف نمی‌کنید. چنین سازوکاری در شبکه‌های اجتماعی نیز سبب تداوم حضور فرد کاربر برای زمانی طولانی در بستر برنامه می‌شود. از آنجایی که رقابت شرکت‌ها برای جلب توجه روزه‌روز سخت‌تر می‌شود، اکتفای صرف به عملکرد و پیش‌بینی نتایج کنش‌ها دیگر برای شرکت‌های فناوری کافی نیست و آن‌ها باید به پیش‌بینی راه‌های جدید برای نگه‌داشتن مداوم کاربران بپردازند. این نقطه‌ای است که الگوی رسانه‌های اجتماعی وارد فاز اعتبارسنجی اجتماعی و در نتیجه ظهور پدیده‌هایی چون لایک و فالوور می‌شود. در این شرایط، عبارت «من چه تعداد فالوور دارم؟» به سؤالی مهم بدل می‌گردد و شبکه‌های اجتماعی به جای جلب توجه کاربر وی را معتاد به جلب توجه دیگر کاربران می‌کنند. این امر، سبب شکل‌گیری مشکلات روانی متعددی چون خودشیفتگی جمعی و مقایسه مداوم در بستر اجتماع و خصوصاً نسل‌های جوان می‌شود. بر اساس آمار، میزان شیوع مشکلات مربوط به سلامت روانی دختران ۱۰ تا ۱۴ ساله در طول ۸ سال گذشته، ۱۷۰ درصد افزایش داشته است. این امر، مشخصاً از رشد و توسعه رسانه‌های اجتماعی ناشی می‌شود. رسانه‌های اجتماعی در رقابت برای توجه، حتی به مرحله دوم یعنی معتاد کردن کاربران به جلب توجه یکدیگر نیز اکتفا نکرده‌اند. این مسابقه بزرگ به فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی رسیده است. هوش مصنوعی سلیقه رفتاری کاربران را بررسی و پیش‌بینی می‌کند. به عنوان مثال، کاربری به قصد تماشای یک ویدیو وارد یوتیوب می‌شود و هوش مصنوعی این شرکت با ارائه پی‌درپی پیشنهادات جذاب برای فرد برای ساعت‌ها توجه کاربر را به خود جلب می‌کند. هنگامی که شخصی وارد یک شبکه اجتماعی می‌شود، هوش مصنوعی فعالیت خود را آغاز می‌کند و با بررسی دقیق جستجوها و یافتن زمینه‌های علاقه‌مندی، کاربر را وادار به تداوم حضور می‌کند. بر اساس آمار، حدود ۷۰ درصد از آمار تماشای ویدیو در شبکه یوتیوب را موارد پیشنهادی از سوی یوتیوب تشکیل می‌دهند. این فرایند باعث شده است که شبکه‌های اجتماعی اطلاعاتی از ما داشته باشند که حتی خود ما نیز از آن‌ها بی‌خبر باشیم. این مرحله، سطح جدیدی از قدرت نامتقارن به شمار می‌رود و من نام «رابطه وفاداری»^۱ را روی آن گذاشته‌ام. جهانی را تصور کنید که کشیش‌ها در آن با فروختن اعتراف افراد به دیگران کسب درآمد کنند. فیسبوک به اطلاعات حدود ۲ میلیارد نفر دسترسی

¹ fiduciary relationship

دارد و این داده‌ها را در اختیار ابررایانه‌های محاسبه‌گر قرار می‌دهند. محصول نهایی این فرایند، پیش‌بینی انتخاب‌های شما پیش از آگاهی خودتان است. این فرایند بر روی همه افراد تأثیر می‌گذارد. حتی اگر خودتان هم از این قبیل محصولات فناورانه استفاده نکنید، تأثیرپذیری دیگر شهروندان در جریان انتخابات و افزایش ناهنجاری‌های روانی در جامعه بر شرایط زندگیتان اثر می‌گذارد. مارک اندریسن^۱، مؤسس شرکت فناوری نت اسکپ^۲، طی اظهار نظری در سال ۲۰۱۱ اعلام کرد که نرم‌افزار، جهان را خواهد بلعید. منظور وی از عبارت یادشده این بود که که نرم‌افزار خیلی مؤثرتر از دیگر ابزارهای موجود می‌تواند بر جامعه تأثیر بگذارد. بنابراین ما به نرم‌افزارها اجازه داده‌ایم که انتخابات، رسانه، حمل و نقل و ارتباطاتمان را بلعند.

به نظر من، ارتباط تنگاتنگی میان حریم خصوصی و قدرت ترغیب وجود دارد. همه ما می‌دانیم که مؤسسه کمبریج آنالیتیکا^۳ با بررسی حدود ۱۵۰ لایک از هر حساب کاربری در بستر فیسبوک توانست شخصیت و سلیقه سیاسی فرد صاحب حساب را پیش‌بینی کند. این بدین معنا است که امروزه شرکت‌های فناوری با استفاده از هوش مصنوعی می‌توانند طی آنالیز داده‌های به ظاهر بی‌ربط به نتیجه‌گیری‌هایی باور نکردنی و دقیق دست یابند. امروزه، هوش مصنوعی برخی از رسانه‌های اجتماعی به حدی پیشرفت کرده است که می‌تواند بدون دریافت هیچ اطلاعاتی از فرد و تنها با آنالیز کلیک‌های وی در فضای مجازی با دقت ۸۰ درصدی جزئیات شخصیت کاربر را تخمین بزند. ابزارهای نوظهور تقریباً در همه موارد با دقتی بالای ۸۰ درصد می‌توانند به پیش‌بینی در مورد شخصیت و شرایط فرد بپردازند. از سوی دیگر، با پیشرفت روزافزون فناوری‌هایی چون هوش مصنوعی، فناوری‌های مخرب جدیدی چون دیپ فیک^۴ نیز توسعه می‌یابند. منظور اصلی من از عبارت قدرت نامتوازن دقیقاً عدم توازن موجود میان توان فناوری و محدودیت‌های ذهن انسان است. برخی بر این باورند که منشأ نتایج مخرب توسعه فناوری، غرایز و ارزش‌های بشری هستند. این در حالی است که فناوری و رسانه‌های دیجیتال، تشدیدکننده بدترین بخش‌های این غرایز هستند. یکی دیگر از تبعات فعالیت شبکه‌های اجتماعی، افزایش تضاد و قطب‌بندی در

¹ Marc Andreessen

² Netscape

³ Cambridge analytica

⁴ Deep Fake

جامعه است. به عنوان مثال، سقف تعداد کاراکترهای هر توییت در توییتر، ۱۴۰ عدد است. این در حالی است که اظهار نظر در مورد مسائل پیچیده مثل رویدادهای سیاسی به حجم کاراکتری بیش از این تعداد نیاز دارد. هنگامی که بخواهیم یک مسئله پیچیده را به خلاصه‌ترین و ساده‌ترین شکل ممکن بیان کنیم، منظور عموماً ناقص منتقل شده و تنش میان اقشار مختلف افزایش می‌یابد. عدم حل این مشکلات و مسائل برای من امری بسیار نگران‌کننده است. بی شک اصلاح این ساختار از طریق رسانه‌های اجتماعی بسیار دشوار است. زیرا مشکل اصلی، رویکرد تجاری همین شرکت‌ها به فضای مجازی و جلب مخاطب است.»

حال پس از گذشت حدود ۶ سال از آغاز فعالیت ترستان هریس، بسیاری از اعضای شاخص جامعه توسعه‌دهندگان فناوری جهان با وی هم نظر شده‌اند. هریس بارها در سخنرانی‌های خود اعلام کرده است که اعتیاد به فعالیت در رسانه‌های اجتماعی در نهایت سبب افسردگی و پریشانی جامعه می‌شود و این امر را ناشی از مشکل غلبه «اقتصاد توجه» بر سازوکار تجاری شرکت‌های فناوری می‌داند.

مرکز فناوری انسانی طی پژوهش‌های جامعه‌شناختی خود لیستی از مشکلات ناشی از روند توسعه فناوری‌های دیجیتال را منتشر ساخته است که این سرفصل‌ها عبارت‌اند از:

- **اعتیاد دیجیتال:** ابزار و فناوری‌های دیجیتال همواره در حال اشغال فضای بیشتری از زندگی افراد هستند.
- **سلامت روانی:** امروزه پدیده‌های مخربی چون نیاز دائم به توجه و دیده‌شدن، مقایسه اجتماعی و اخاذی از کاربران رسانه‌های اجتماعی، امنیت روانی شهروندان فعال در فضای مجازی را به مخاطره انداخته‌اند.
- **انتشار اخبار جعلی:** با توسعه روزافزون شبکه‌های اجتماعی به عنوان رسانه‌های نوظهور روز به روز امکان تشخیص داده‌های دروغ از حقیقت دشوارتر می‌شود.
- **افزایش قطب‌بندی و رادیکالیسم:** توسعه فضای مجازی به عنوان بستری برای مطرح‌شدن اندیشه‌های مختلف سبب افزایش شکاف‌های اجتماعی و سیاسی در بستر جوامع دموکراتیک شده است.
- **دستکاری و نفوذ سیاسی:** آزادی موجود در رسانه‌های اجتماعی به دولت‌های متخاصم اجازه انتشار تبلیغات سوء در مورد جوامع هدفشان را می‌دهد. این امر در نهایت می‌تواند به ایجاد نابسامانی‌های سیاسی و اجتماعی منجر شود.
- **سطحی شدن افکار عمومی:** سیستم فعلی رسانه‌های اجتماعی که عموماً مبتنی بر

لایک و اشتراک‌گذاری هستند، سبب کاهش عمق مطالب منتشر شده و حرکت جوامع به سوی دغدغه‌ها و محتوای سطحی و بی‌ارزش شده است.

با بررسی چالش‌های مطرح شده از سوی این مؤسسه می‌توان نتیجه گرفت که توسعه فناوری‌های نوین جوامع انسانی را به سوی فروپاشی هدایت می‌کند.

به زعم تریستان هریس، جامعه بشری در مقطع کنونی یک لحظه تاریخی را پیش روی دارد. فناوری پیش از این، هرگز قدرت تغییر ناخواسته شرایط زندگی توسعه‌دهندگان خود را نیافته بود. بنابراین جهان در یک نقطه عطف به سر می‌برد. اکنون برای اصلاح سازوکارهای جاری و ایجاد یک فناوری انسانی برای محافظت از ذهن افراد و تقویت بیش از پیش جامعه زمان مناسبی است. تحقق چنین امری در وهله اول، مستلزم مطالعه دقیق همه غرایز و ارزش‌های انسانی جهت ایجاد تطابق حداکثری میان فناوری و انسانیت است. اصلاح عمیق ساختارهای شکل گرفته در طول سالیان متمادی نیازمند ترکیبی از فرایندهای طراحی جدید، بازسازی ساختارهای سازمانی و تغییر چارچوب‌های متداول تجاری است.

مرکز فناوری انسانی با تبیین مشکلات موجود در گام نخست، به ارائه چهار وسیله اصلی به عنوان ابزار عبور از بحران و اصلاح امور پرداخته است:

- **رهبری و هدایت افکار عمومی:** این سازمان قصد دارد در سراسر جهان و بالاترین سطح ممکن به بیان مشکلات بپردازد و با ایجاد تغییر محسوس در دستور کار جامعه جهانی سبب ایجاد تحولات مثبت شود.
- **فشار خارجی:** این نهاد می‌تواند با تکیه بر فشار رسانه‌ها، سیاست‌گذاران کلان و سهامداران، شرکت‌های بزرگ فناوری را وادار به تغییر روش کرده و شرایط کنونی را به سطح متعادل و پایدار معمول برساند.
- **فشار داخلی:** مرکز فناوری انسانی با توسعه روزافزون جامعه حامیان کارشناس و متخصص خود می‌تواند شرکت‌های تحت نفوذ این افراد را به سمت تغییر نگرش سوق دهد.
- **تشویق:** این مؤسسه امیدوار است که بتواند با خاطر نشان ساختن مزایای بهره‌گیری از نوع انسانی فناوری، مدیران شرکت‌های بزرگ فناوری و کاربران را به سوی تغییر راهبرد و رویکرد هدایت کند.

بر اساس مقاله‌ی منتشر شده از سوی وبگاه خبری وایرد^۱ در تاریخ ۲۳ آوریل سال میلادی جاری، تریستان هریس معتقد است که انقلاب دیجیتال با عبور از مرحله گسترش و تکامل تا دزدی و کنترل ذهن انسان‌ها پیش رفته است. هریس در سخنرانی‌های خود همواره بر تغییر ماهیت جنگ‌های اطلاعاتی با تمرکز بر تأثیرگذاری بر افکار عمومی از طریق شبکه‌های اجتماعی و اعتیاد جوامع بشری به فعالیت در فضای مجازی، لایک، ری‌توییت و اشتراک‌گذاری بیمارگونه اطلاعات به عنوان گواهی روشن بر صحت ادعای خود مبنی بر فاصله گرفتن انسان‌ها از ارزش‌های والای بشری تأکید دارد. تلاش‌های هریس در روشنگری و اظهار حقایق اثبات شده در مورد اثرات مخرب شکل فعلی توسعه فناوری تا به امروز ثمرات مثبتی نیز در پی داشته است. جاش هاوولی^۲، سناتور جوان جمهوری‌خواه میسوری، در تاریخ ۳۰ جولای از تلاش برخی نمایندگان برای تصویب دستورالعملی موسوم به «قانون فناوری کاهش اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی» خبر داد. بر اساس اخبار منتشر شده، این لایحه با هدف کاهش استفاده کاربران شبکه‌های اجتماعی از این بستر به مدت زمان ۳۰ دقیقه در روز مطرح شده است. قانون یادشده در صورت تصویب، تلفن‌های همراه را برای تحقق این امر به صورت پیش‌فرض تنظیم می‌کند و کاربران می‌توانند با تغییر این تنظیمات محدودیت یاد شده را از بین ببرند. این دستورالعمل علاوه بر این ویژگی‌های اعتیادآوری چون پیمایش نامحدود در فضای مجازی و پخش خودکار ویدیو و صوت به صورت پشت هم را ممنوع می‌کند. اگرچه تصویب چنین قانونی در این مقطع زمانی بسیار بعید و دور از ذهن به نظر می‌رسد، اما نشان می‌دهد که هشدارهای هریس و مرکز فناوری انسانی از سوی بسیاری از سیاست‌گذاران شنیده شده و نگرانی‌هایی به وجود آورده است.

تریستان هریس اخیراً طی مصاحبه‌ای کوتاه با وبگاه خبری آسوشیتدپرس^۳ به شرح و بسط نظریه «تنزل انسان» پرداخته است. وی در این گفتگو، هدف اصلی مرکز فناوری انسانی را تغییر روند فروپاشی انسان و جوامع بشری اعلام می‌کند. متن کامل مصاحبه وی که به صورت پرسش و پاسخ انتشار یافته به شرح زیر است:

«آیا می‌توانید ایده‌های مهم کار خود را با ما در میان بگذارید؟»

¹ Wired

² Josh Hawley

³ Associated Press

این امر به اعتیاد و زمان هیچ ارتباطی ندارد. مسئله فرایندی است که ما آن را «تنزل انسانی» می‌نامیم. این عبارتی است که می‌توان برای توصیف اتفاقات در جریان به‌عنوان یک سیستم متصل و منسجم از آن بهره جست. توسعه فناوری‌های نوین باعث ایجاد مجموعه‌ای از عوامل به ظاهر بی‌ارتباط و جدا از هم مانند کاهش سطح تمرکز، افزایش عمق شکاف‌های فکری در جامعه، تبلیغ خشونت، ایجاد خودشیفتگی جمعی، مهندسی انتخابات و اعتیاد به اینترنت می‌شود. اگرچه این عوامل ظاهراً بی‌ارتباط هستند اما می‌توان آن‌ها را پیامدهای قابل پیش‌بینی رقابت میان شرکت‌های فناوری برای افزایش توجه کاربران و سود دانست.

محورهای اصلی ترسیم شده از سوی شما برای مبارزه با این مشکل چیست؟

ما برای حل این بحران باید کارهای بسیاری انجام دهیم. ما باید یک آگاهی فرهنگی گسترده ایجاد کرده و همه را از خواب بیدار کنیم. این فرایند چیزی شبیه به تغییر بسترهای اجتماعی فرهنگ است. ما از طریق حامیان فعال خود در شرکت‌های فناوری سعی در ایجاد تحول در سازوکارهای جاری داریم. علاوه بر این، ما روی بحث فشار عمومی و سیاست‌گذاری نیز تمرکز کرده‌ایم.

شما چگونه با شرکت‌های فناوری همکاری می‌کنید و نگاه آن‌ها به دیدگاه‌های شما

چیست؟

فعالیت در داخل شرکت‌ها بدون شکل‌گیری فهم عمومی از شرایط کاملاً بی‌حاصل است. اما اکنون در جهانی که وقایعی چون رسوایی کمبریج آنالیتیکا، موفقیت پویش «خوب وقت صرف کردن» و افشاگری‌های متعدد در مورد وجود نواقص مخرب در ساختار شرکت‌های فناوری را تجربه کرده است، می‌توان در مورد مشکلات موجود اظهار نظر کرد. ما در حال حاضر، گفتگوهایی با برخی افراد فعال در داخل سازمان‌ها داریم که با قطعیت دیدگاه ما را می‌پذیرند و به آن احترام می‌گذارند. من فکر می‌کنم که مقاومت‌هایی از سوی کارکنان شرکت‌هایی چون فیسبوک و یوتیوب که روش تجاری کاملاً متفاوتی از روش‌های متداول مدنظر ما دارند شکل خواهد گرفت. اما ما در نهایت، موفق به پیاده‌سازی برخی ابعاد برنامه «خوب وقت صرف کردن» در فیسبوک، اینستاگرام، یوتیوب، اپل و اندروید شدیم.

آیا راهی برای کمک شما به برنامه‌ریزی مجدد شرکت‌های فناوری وجود دارد؟

آن‌ها قصد ندارند این کار را داوطلبانه انجام دهند. اما به مرور با افزایش فشارها همه چیز تغییر می‌کند. مدل‌های تجاری مناسب بسیاری وجود دارد. پرداخت حق اشتراک یکی از آن‌ها است. آیا شما حاضرید برای فیسبوکی که علاقه‌ای به دستکاری ذهن شما و نمایش مداوم تبلیغات

ندارد، ماهانه ۸ دلار پرداختی کنید؟ من فکر می‌کنم کاربران این هزینه را بپردازند. در حال حاضر دستور کار اصلی سیاست‌گذاری ما افزایش هزینه الگوی تجاری فعلی و کاهش قیمت سایر سازوکارهای موجود است.

آیا مردم به صورت انفرادی در مورد شرایط موجود آگاهی ندارند؟ آیا ما واقعا در بند شرکت‌های فناوری و نرم‌افزارها هستیم؟

این دیدگاه وجود دارد که ما باید خودکنترلی بیشتری داشته باشیم و مسئولیت فعالیتهای خود را بپذیریم. این امر، عدم تقارن قدرت موجود را پنهان می‌کند. به عنوان مثال، در بسیاری از مواقع با هدف دیدن یک پُست وارد فیسبوک می‌شویم و پس از ساعت‌ها خود را همچنان در حال پیمایش در این رسانه اجتماعی می‌یابیم. درست در همین لحظه، هوش مصنوعی پیشرفته فیسبوک در حال تکمیل شناخت خود از کاربر بر اساس کلیک‌های وی در فضای مجازی است. ایده اصلی پشت این اقدام تکمیل دقیق الگوی موجود از هر کاربر در فضای مجازی است.

آیا میزان آگاهی شرکت‌های فناوری در طول دو سال گذشته تغییری یافته است؟

تغییر در طول این دوره بسیار چشمگیر بوده است. من به مدت چهار سال شاهد شرایطی بودم که تقریباً هیچ‌کس سخنانم را نمی‌پذیرفت و با من همکاری نمی‌کرد. سپس به طور ناگهانی طی سه سال گذشته به دلیل حوادثی چون رسوایی کمبریج آنالیتیکا شاهد تغییرات عظیمی در این زمینه بوده‌ام.»

منابع

حساب کاربری رسمی تریستان هریس در توییتر:

<https://twitter.com/tristanharris>

وب سایت رسمی تریستان هریس:

<https://www.tristanharris.com/>

وبگاه وایرد:

<https://www.wired.com/story/tristan-harris-tech-is-downgrading-humans-time-to-fight-back/>

وب سایت رسمی مرکز فناوری انسانی:

<https://humanetech.com/>

وب سایت یوتیوب:

<https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=WQMuxNiYoz4>

وب گاه گیزمودو:

<https://www.gizmodo.com.au/2019/06/this-is-how-youre-being-manipulated/>

وبگاه خبری ای.بی.سی نیوز:

<https://www.gizmodo.com.au/2019/06/this-is-how-youre-being-manipulated/>

تریستان هریس و فناوری‌های انسانی

حوزه فضای مجازی به اندازه انقلاب اسلامی اهمیت دارد. این فضا مثل یک رودخانه پر از آب و خروشان است که می‌آید و دائماً هم بر آب آن افزوده و خروشان‌تر می‌شود. اگر ما بر این رودخانه تدبیر کنیم و برنامه داشته باشیم، زه‌کشی کنیم و هدایت کنیم، این رودخانه را تا به سد بریزد، می‌شود فرصت. اگر رهاش کنیم و برنامه‌ای برای آن نداشته باشیم می‌شود یک تهدید.

عمر سم

۱۳۹۱/۷/۲

www.majazi.ir